

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Typ posudku: *oponent*

Autor/ka práce: Tereza Picková

Název práce: Stávat se poutníkem: Pout' jako proces konstrukce poutnického těla

Vedoucí práce: Mgr. Barbora Spalová, Ph. D.

Oponent/ka: Mgr. Lukáš Kotyk

Navržené hodnocení: velmi dobře

Zdůvodnění Vašeho hodnocení práce (zejména výhrad a kritických připomínek) rozepište podle níže uvedených kritérií.

1. Je cíl práce (výzkumná otázka) jasně formulován a odpovídají mu závěry? Je práce vhodně strukturována?

Tereza Picková se ve své bakalářské práci zabývá otázkou, jakým způsobem je vytvářeno poutnické tělo během náboženských poutí. Pojem poutnického těla je ústředním konceptem této práce a obhajoba jeho smyslu je jedním z jejích cílů. Teoretická část přesvědčivě rámuje pout' jako liminální fázi přechodového rituálu a je citlivá vůči materiálnímu, tělesnému rozměru sociální reality, kterou poutníci konstruují. Na základě kategorií poutnického těla (sociální, fyzická, duševní a duchovní) autorka v analytické části zkoumá jednotlivé strategie, které jsou během pouti aplikovány v procesu stávání se poutníkem a ztráceny po následném návratu zpět z pouti. Práce má jasnou, přehlednou strukturu a jednotlivé části na sebe logicky navazují.

Práce poskytuje zajímavou analýzu konstrukce poutnického těla, kdy zprostředkovává emickou perspektivu náboženské pouti a citlivě pracuje s výpověďmi jednotlivých aktérů. Co už ovšem jasné není, je obhajoba samotného pojmu poutnické tělo. Pokud je tento pojem rozvíjen v teoretické části pomocí reflexe konceptu habitus jako by měl mít schopnost být citlivý k jiným dimenzím tělesnosti a stát se tak specifickou 'výzkumnickou perspektivou' (str. 11), v závěru práce (str. 60 - 61) už jsou pojmy poutnické tělo a poutnický habitus používány jako synonyma. Smysl zavádění pojmu poutnického těla tak zůstává nevysvětlen.

2. Opírá se autor/ka o dostatek literatury relevantní tématu práce? Využívá i cizojazyčné texty?

Ano.

3. Jaká je kvalita použitých dat nebo zdrojů (včetně jejich výběru, sběru a popisu) a metod jejich analýzy?

Data jsou dvojího typu. Na jedné straně se jedná o autoetnografický deník, který je založen na dvoutýdenním terénním výzkumu, kdy se autorka zúčastnila pouti do Santiaga de Compostela. Druhým typem dat jsou hloubkové rozhovory, které probíhaly po ukončení terénního výzkumu. Přestože autorka na straně 57 v rámci svých terénních poznámek podrobně reflektuje proces zapomínání, v případě rozhovorů tento proces proměňování perspektivy při interpretaci minulosti není nijak problematizován. Čtenář se tak nedozví, kdy jednotliví aktéři pouť absolvovali a jaký má tento časový odstup vliv na sebraná data kromě zmínky v úvodu (str. 2), že sběr dat probíhal v období několika měsíců. U výzkumu těla a tělesnosti by si tento časový odstup zasloužil více pozornosti, než jenom prosté konstatování, že se jedná o reflexi sdílené zkušenosti (str. 15).

Samotné kódování a interpretace dat je přehledná. Díky datům z terénního deníku autorka přesvědčivě popisuje zkoumaný terén a definuje jednotlivé strategie, kterými je vytvářeno 'poutnické tělo'.

4. Jaká je kvalita argumentů, o něž autor/ka opírá závěry, k nimž dospěl/a?

Argumenty jsou dostatečně podepřeny literaturou a daty. Jejich kvalita je dobrá.

5. Jsou v práci autorova/autorčina tvrzení a zjištění jasně odlišena od tvrzení a zjištění převzatých?

Ano.

6. Jaká je úroveň odkazového aparátu, jazyka a dalších formálních náležitostí?

Odkazování na použitou literaturu je na dobré úrovni, snad jen na straně čtyři při odkazování na Van Gennepa autorka spojuje v jedné větě citaci, která je složena ze tří vět a propojuje zde přímé a nepřímé citace. Nezvyklým formátem v seznamu literatury je uvádění roku vydání na konci odkazu, nicméně je v rámci bibliografie jednotný. Po jazykové stránce je práce vynikající.

7. Jiné přednosti a/nebo nedostatky, které neodpovídají výše uvedeným kritériím (jsou-li jaké).

Jako přednost této práce vnímám schopnost proniknout do zkoumaného terénu a přesvědčivě jej popsat. Text dokáže zaujmout, vtáhnout do děje.

8. Náměty na diskuzi při obhajobě práce.

Je opravdu nutné pro pochopení dané problematiky přicházet s novým pojmem poutnického těla, nestačilo by jej vnímat jednoduše jako habitus poutníka a tudíž si vystačit s již zavedenou terminologií?

Jak přistupovat k výzkumu minulosti skrze rozhovory, mají takto sebraná data svoje specifika?

Jaké jsou rozdíly mezi autoetnografií a klasickou etnografií? Jak se tato pozice liší od citované pozice Malinowského a jaké to má důsledky pro charakter sebraných dat?

Celkové hodnocení práce:

Obecně se jedná o dobře napsanou práci, tudíž ji doporučuji k obhajobě.

Datum:

Podpis: